

عبدالرحیم موکھی

سه شنبه اتفاق افتاده است که در این شب، حضرت به او فرموده اند یک بُز را - با نشانه هایی که می گویم - از گله جعفر کاشانی می خری و فردا شب، یعنی شب چهارشنبه، آن را در این مکان ذبح می کنی و گوشت آن را روز چهارشنبه به بیماران انفاق می نمایی. خداوند نیز همه آنان را شفا می دهد.^۱ شاید رفتن به مسجد مقدس جمکران در شب چهارشنبه، از مطلبی که گفته شد، ویژگی پیدا کرده و مشهور و

چه روزها که یک به یک غروب شد، نیامدی چه بغضها که در گلو رسوب شد، نیامدی تمام طول هفته را در انتظار جمعه ام دوباره صبح، ظهر، نه، غروب شد، نیامدی ۱. تا آنجا که پرسیده و پژوهیده ایم، نتوانسته ایم مدرکی معتبر برای مستحب بودن رفتن به مسجد مقدس جمکران قم در شب چهارشنبه بیابیم. از این رو، در شبها و روزهای دیگر هم می توان به این مسجد رفت و دست خالی هم باز نگشت. ناگفته نماند که دستور امام زمان علیه السلام به حسن بن مُثله جمکرانی، برای ساختن مسجد مقدس جمکران، در یک شب

۱. بسنگرید: جَنَّةُ الْمَأْوَى، حاج میرزا حسین نوری، نوشته شده در بحار الأنوار، علامه محمد باقر مجلسی، ج ۵۳، ص ۲۳۲.

تاریخ نگاران در تولد حضرت حجت علیه السلام به روز نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، سن حضرت تا نیمه شعبان امسال، یعنی تا سال ۱۴۲۷ هجری قمری، هزار و صد و هفتاد و دو (۱۱۷۲) سال خواهد بود و اگر در این مورد، علامت سؤال و یا علامت تعجبی در آسمان ذهنمان چشمک زد، پس از مطالعه دلیلهای علمی و عقلی و نقلی چگونگی این طول عمر، به این سروده شاعر نیز بنگریم که در سفته است و خوش گفته است:

خدایی کاین جهان پاینده دارد

تواند حجتی را زنده دارد

۴. بعضی حدیث پژوهان از به کار رفتن کلمه اعمال در فرموده پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «أَفْضَلُ أَعْمَالِي أُمَّتِي إِنْ تَنَظَّرَ الْفَرَجَ؛ برترین کارهای امت من انتظار فرج است.»^۲ برداشت زیبایی کرده و گفته‌اند که انتظار، کار کردن و همواره در کار بودن است، نه تنبلی و بیکاری و دست روی دست گذاشتن. فَتَأْمَلْ تَأْمَلًا

مرسوم شده است؛ که این نشان دهنده ترجیح عبادت در این شب نیست.

۲. برخی می‌پرسند عبارت «وَعَجَّلَ فَرَجَهُمْ» که پس از صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله فرستاده می‌شود، آیا در احادیث معصومان علیهم السلام وارد شده و مخصوص است و یا از چیزهایی است که علاقه‌مندان و ارادتمندان به آقا امام زمان علیه السلام، خودشان، پس از صلوات، آن را اضافه کرده‌اند؟ در پاسخ به این پرسش، به حدیث زیر توجه کنید که امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «مَنْ قَالَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَبَعْدَ صَلَاةِ الظُّهْرِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجَّلْ فَرَجَهُمْ لَمْ يَمُتْ حَتّٰى يَذْرَكَ الْقَائِمُ مِنْ اٰلِ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله؛ هر کس پس از نماز صبح و نماز ظهر بگوید: «اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجَّلْ فَرَجَهُمْ»، از دنیا نمی‌رود مگر آنکه قائم آل محمد صلی الله علیه و آله را درک می‌کند.»^۱

آری:

همه هست آرزویم که ببینم از تو رویی

چه شود که بینوا هم برسد به آرزویی

۳. با توجه به نظر مشهور

۱. سفینه البحار، حاج شیخ عباس قمی، ج ۲، ص ۴۹.

۲. همان، ص ۵۹۶.

اجتماعیاً!

۵. طبق شماری از احادیث معصومان علیهم السلام کسانی که به طور قطعی و تفصیلی، برای ظهور امام عصر علیه السلام وقت تعیین می‌کنند و مثلاً می‌گویند پس از درگذشت یا هنگام زعامت فلان مرجع تقلید یا در فلان سال قمری یا شمسی و یا ده سال و بیست سال دیگر، حضرت ظهور خواهند کرد، دروغگو هستند و آنان را وقاتون (تعیین کنندگان وقت ظهور) می‌نامند.^۱ توجه داشته باشیم که مدتی است برخی از وقاتون، گفته خود را - به گونه‌ای که ذکر شد - به بعضی از بزرگان و مراجع تقلید منتسب می‌کنند.

افزون بر آنکه معلوم نیست چقدر این نسبت دادن‌ها حقیقت داشته باشند، طبق احادیث اسلامی باید این انتسابها را نیز دروغ بدانیم.^۲ البته گفتن سخنانی مانند «وقت ظهور نزدیک است» که از عبارتهایی همچون «انَّهْمَ يَرَوْنَهُ بَعِيداً وَ تَرَاهُ قَرِيباً» در دعای عهد برگرفته شده‌اند، اشکالی ندارد.

۶. شب نیمه شعبان که شب تولد امام قائم علیه السلام نیز است، پس از شب قدر،

برترین شبهاست و احیای آن - مانند شب قدر - مستحب و دارای ثواب است و خواندن دعای کمیل در این شب - مانند شبهای جمعه - نیز استحباب دارد. به یاد سپردنی است که خواندن دعای نُدبه - افزون بر صبحهای جمعه - در روز عید فطر و عید قربان و عید غدیر نیز مستحب است.^۳

۷. نام مشهور مادر امام مهدی علیه السلام نرجس علیها السلام است که معمولاً در فارسی به جای آن نرگس می‌گوییم؛ اما نام دیگر این مادر که کمتر از آن یاد می‌شود، سوسن است.^۴ پسندیده است که برای نامگذاری دختران، از این نام زیبا نیز استفاده شود.

۸. یکی از شاعران در بیت زیرین، به ما آموخته است که اگر مشتاق

۱. بنگرید: بحارالانوار، همو، ج ۵۲، ص ۱۰۱ -

۱۲۱، بخش نهمی از تعیین وقت ظهور.

۲. بنگرید: بحارالانوار، همو، ج ۵۲، ص ۱۱۷.

۳. بنگرید: مفاتیح الجنان، حاج شیخ عباس

قمی، بخش اعمال شب نیمه شعبان و بخش

دعای ندبه.

۴. بنگرید: بحارالانوار، همو، ج ۵۱، ص ۱۵ و

۲۴.

«خداوند بزرگ، در فَرَج شریف او تعجیل فرماید». از این رو، همگی و بویژه مُجریان صدا و سیما توجه داشته باشند که این عبارت را به صورت ناقص و اَبتر به کار نبرند و فقط نگویند: «عَجَّلَ اللَّهُ؛ خداوند تعجیل فرماید» و معلوم نباشد که خداوند در چه چیزی باید تعجیل فرماید.

۱۱. برای توسل به حضرت مهدی علیه السلام و برآورده شدن حاجت‌های خویش، بسیاری از بزرگان و مهدی شناسان بر این اعتقادند که خواندن زیارت آل یاسین از مُجَرَّب‌ترین و کارسازترین توسلات است. این زیارت از سوی خود حضرت سفارش و بر آن تأکید شده و نخستین زیارتی است که در زیارت‌های آن حضرت، به قلم حاج شیخ عباس قمی در کتاب شریف مَفَاتِيحُ الْجَنَانِ نگاشته شده و با عبارت «سَلَامٌ عَلَيَّ آلِ يَسٍّ» آغاز گشته است.

ملاقات با امام عصر علیه السلام هستیم و نگاه او را می‌خواهیم، باید دست کم یک کار را ترک کنیم تا بتوانیم - ان شاء الله - توفیق زیارت حضرت را نصیب خود سازیم:

گفتم شبی به «مهدی» از تو نگاه خواهم

گفتا که من هم از تو ترک گناه خواهم

۹. شماری از علما و مراجع

بزرگوار تقلید بر این فتوا هستند که

حرام بودن ذکر نام اصلی حضرت

حجت علیه السلام، یعنی محمد که برخیا آن

را به صورت م ح م د ی ا م - ح - م - د

می‌نویسند تا دیگر مرتکب کار حرامی

نشده باشند، فقط مخصوص زمان

غیبت صغری و برای تقیه و مانند آن

بوده که امکان پیدا کردن جای حضرت

حجت علیه السلام از سوی دشمنانشان وجود

داشته است و در این زمان، یعنی زمان

غیبت کُبری که دیگر چنین امکانی

برای دشمنان حضرت وجود ندارد،

ذکر نام محمد برای ایشان در گفته‌ها و

نوشته‌ها حرمت شرعی ندارد.^۱

۱۰. عبارت «عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ

الشَّرِيفِ» که پس از نام و لقب‌های امام

زمان علیه السلام برده می‌شود، بدین معناست:

۱. بنگرید: جامع المسائل، آیت الله محمد فاضل لنکرانی، ج ۲، ص ۴۹۲، سؤال ۱۲۹۲ و استفتائات جدید، آیت الله میرزا جواد تبریزی، ص ۵۰۴، سؤال ۲۲۰۷.

بیداری و در اینجا و در آنجا دم می‌زنند، شاید دکان دارهایی باشند که می‌خواهند جیب ما و شما را تیغ بزنند و یا مُرید بازانی باشند که می‌خواهند جسم و جان و دین ما و شما را به بازی بگیرند؛ هر چند: «ما مِنْ عَامِّ الْاِ و قَدْ خُصَّ؛ هیچ قاعدهٔ عمومی نیست که تخصیصی نخورده باشد».

۱۵. بعضی از بزرگان و ولی شناسان، سفارشی ساده و کوتاه و تجربه شده را فرموده‌اند که برای برآورده شدن حاجتهای خود، ۱۰۰ بار بدین گونه صلوات بفرستید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ و عَجِّلْ فَرَجَهُمْ». سپس ثواب این صلواتها را به امام زمان علیه السلام هدیه کنید و از حضرت بخواهید که اگر مصلحت شماست، خود ایشان دعا نمایند و از خداوند بزرگ بخواهند که حاجتهای شما را برآورده سازد. ان شاء الله برآورده خواهد شد.

گمان میر که به پایان رسید کار مبلغان

هزار بادهٔ ناخورده در رگ تاک است

۱۲. نخستین کسی از مسلمانان که در مسئله مهدویت و وجود حضرت مهدی علیه السلام تشکیک کرد و در جلسه‌ای آن را زیر سؤال برد، معاویه بود که ابن عباس در همان جلسه، پاسخ او را داد.^۱

۱۳. بعضی از سخنرانان و نویسندگان را می‌شناسیم که پیش از مشغول شدن به سخنرانی و نویسندگی، دعای فَرَجِ امام زمان علیه السلام را می‌خوانند و از حضرت می‌خواهند که آنان را از هر گونه به انحراف کشیدن و یا حتی به اشتباه انداختن سهوی و ناخواسته مخاطبان خود مصون و محفوظ دارند و مولوی گونه و با زبان حال به محضرش عرض می‌کنند: «گر خطا گفتیم اصلاحش تو کن / مُصلحی تو ای تو سلطان سخن».

۱۴. کسانی که حقیقتاً به ملاقات با امام زمان علیه السلام مشرف می‌شوند، غالباً و معمولاً - جز در موارد نادر و شرایط ویژه و آن هم نزد افرادی خاص - از این تشرفات و ملاقاتها ذکری به میان نمی‌آورند. پس مواظب باشیم کسانی که از ملاقات با امام زمان علیه السلام در هر روز و در هر شب و در هر خواب و در هر

۱. بنگرید: موعودشناسی و پاسخ به شبهات، علی اصغر رضوانی، ص ۱۲۷-۱۲۸، با برداشت از: بحارالانوار، همو، ج ۳۳، ص ۲۵۶-۲۵۷.